

1524

ditum millibus, ac ducentis equitibus eodem Joannem Mediceum miserat. Itaque Veneti, ac Sfortiadæ junctis opibus Rhætos transitu prohibere nituntur, ne (ut Galli summo opere optabant) iis, qui Laude erant, adjungerentur. Levioribus igitur certaminibus potius, quam justo prælio aggrediuntur; leviores equites eo pugnae genere assueti modo laceessere, modo fugæ simulatione longius elicere; tum vehementiori impetu adoriri. Gens hujuscemodi præliis minime assueta cum triduo inter Abduam, Brembumque amnem octo a Bergamo passuum millibus substitisset; neque pecunia ad stipendia persolvenda; neque commeatus ad alendos milites invenisset; moræ impatiens, tædio confecta, levitatem Gallorum, Rentiique Ceritis, qui eos ductaverat, negligentiam incusans, eo, quo profecta erat, itinere in suos fines regressa est.

*Abiatum a  
Sfortia ex-  
pugnatum.*

His gestis, ad Abiatum occupandum Sfortia animum adjecit; ac Joanne Mediceo cum militum manu præmissa, qui pontem disjiceret, quem in Ticino amne ad Bufalorum Galli struxerant, præsidioque firmaverant; mox ipse cum Mediolanensium popularium agmine, qui militiæ adscripti fuerant, eodem contendit; illiusque moenibus ab oriente sole usque ad meridiem tormentis quassatis, summo ardore oppugnat. Propugnatoribus, quamvis initio ingenti conatu hostem repellerent, ea tamen vis animorum, aut corporum non fuit, ut milites per aggeres, fossasque aquis oppletas muro appropinquantes sustinerent, atque impedirent, quin eodem die magna eorum cæde, oppidanorumque captivitate, locus opima præda refertus misere caperetur, ac diriperetur; licet relata ex hostibus spolia maxima postea cladis semina fuerint; ut pote quæ exitialis vi morbi correpta, pestiferam luem in Galliam Cisalpinam, ac præcipue Mediolanum diffuderint, quæ late plebem pervagata, in ea civitate quinquaginta ferme mortalium millia absumpsit. Dum hæc gererentur, Gauferius, qui, ut diximus, ad Mortariam substiterat, foederatorum exercitu adventante, Novariam se receperat: acrius a nostris obsidetur; commeatum, qui e citeriore Ticini ripa in castra supportabantur, facultas adempta; multi pedites, atque equites belli incommodis affecti trans Alpes iter arripere; alii ligna deferere; robur exercitus in dies debilitari, atque infringi; jam

*Pestilentia  
ex hostium  
manubus  
exorta.*

non